

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2015 m. vasario 10 d.¹

Byla C-76/14

Mihai Manea
prieš

**Instituția Prefectului – județul Brașov – Serviciul public comunitar regim permise de conducere
și înmatriculare a vehiculelor**
(*Curtea de Apel Brașov (Rumunija) pateiktas*)

prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Laisvas prekių judėjimas — Taršos mokestis, taikomas už variklines transporto priemones, kai jos pirmą kartą įregistruojamos arba pirmą kartą perleidžiama nuosavybės teisė į jas — Transporto priemonių, kurios anksčiau buvo privalomai apmokestinamos, atleidimas nuo mokesčio — Diskriminacinio apmokestinimo vidaus mokesčiais draudimas, kaip tai suprantama pagal SESV 110 straipsnį — Naudotų automobilių, atvežtų iš kitų valstybių narių, nediskriminavimas, palyginti su panašiais nacionaliniais automobiliais“

Įvadas. Problemos genezė ir teisinis pagrindas

1. Automobilių, ypač naudotų, apmokestinimo klausimas yra nuolat nagrinėjamas Teisingumo Teismo praktikoje². Pastaraisiais metais svarbi vieta teismo praktikoje šiuo klausimu tenka Rumunijos vienkartinio registracijos mokesčio sistemai. Šios bylos dalykas – tai nuostatos, kuriomis, priėmus ne vieną sprendimą, kuriuo minėta sistema pripažinta neatitinkančia Sąjungos teisės, galiausiai siekiama pašalinti šias neatitiktis.

2. Rumunijos Respublika į Europos Sąjungą įstojo 2007 m. sausio 1 d. Tą pačią dieną įsigaliojo specialusis lengvųjų automobilių ir variklinių transporto priemonių mokestis, nustatytas 2006 m. liepos 17 d. Įstatymu Nr. 343/2006 dėl Įstatymo Nr. 571/2003 (Mokesčių kodekso) pakeitimo ir papildymo (*Legea Nr. 343/2006 din 17 iulie 2006 pentru modificarea și completarea Legii Nr. 571/2003 privind Codul fiscal*, toliau – Įstatymas Nr. 343/2006)³. 2008 m. liepos 1 d. šis mokestis buvo pakeistas variklinių transporto priemonių taršos mokesčiu, nustatytu 2008 m. balandžio 21 d. įstatymo galią turinčiu Potvarkiu Nr. 50/2008 dėl variklinių transporto priemonių taršos mokesčio (*Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 50/2008 din 21 aprilie 2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule*, toliau – OUG 50/2008)⁴. Pareiga mokėti mokestį pagal abu minėtus teisės aktus atsirasdavo pirmą kartą įregistravus automobilį Rumunijos teritorijoje.

1 – Originalo kalba: lenkų.

2 – Tik priminsiu keletą sprendimų, susijusių su klausimais, kurie yra šios bylos dalykas: *Komisija / Danija (C-47/88, EU:C:1990:449)*, *Nunes Tadeu (C-345/93, EU:C:1995:66)*, *De Danske Bilimportører (C-383/01, EU:C:2003:352)*, *Nádasdi ir Németh (C-290/05 ir C-333/05, EU:C:2006:652)*, *Brzeziński (C-313/05, EU:C:2007:33)* arba neseniai priimtas Sprendimas X (*C-437/12, EU:C:2013:857*).

3 – *Monitorul Oficial al României*, Partea I, Nr. 662.

4 – *Monitorul Oficial al României*, Partea I, Nr. 327.

3. Mokestis, nustatytas pagal OUG 50/2008, Teisingumo Teismo sprendimu⁵ buvo pripažintas prieštaraujančiu SESV 110 straipsniui. Teisingumo Teismas pripažino, kad mokestis, renkamas tik pirmą kartą įregistruojant automobilį šalies teritorijoje, taigi naudotų automobilių atveju – tik iš užsienio atvežtiems automobiliams, atgraso nuo kitose valstybėse narėse pirktų naudotų automobilių įsigijimo, tačiau tiek pat neatgrasoma nuo tokio paties amžiaus ir nusidėvėjimo transporto priemonių pirkimo nacionalinėje rinkoje⁶. Vėliau Teisingumo Teismas ne kartą patvirtino šią poziciją dėl pirminės redakcijos ar šiek tiek pakeistų OUG 50/2008 nuostatų⁷.

4. 2012 m. sausio 13 d. OUG 50/2008 buvo pakeistas 2012 m. sausio 6 d. Įstatymu Nr. 9/2012 dėl variklinių transporto priemonių taršos mokesčio (*Legea Nr. 9/2012 din 6 ianuarie 2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule*, toliau – Įstatymas Nr. 9/2012). Šiuo įstatymu nustatytas mokestis taip pat buvo susietas su pirmąja automobilio registracija Rumunijos teritorijoje. Tačiau tame įstatyme dar buvo 4 straipsnio 2 dalies nuostata, pagal kurią:

„Be to, pareiga mokėti mokestį atsiranda Rumunijoje pirmą kartą perdavus nuosavybės teises į naudotą automobilį, už kurį nebuvo sumokėtas specialus lengvųjų automobilių ir transporto priemonių mokestis pagal Įstatymą Nr. 571/2003 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais [įskaitant padarytus Įstatymu Nr. 343/2006] arba variklinėms transporto priemonėms taikomas aplinkos taršos mokestis [t. y. mokestis, nustatytas pagal Įstatymą Nr. OUG 50/2008] ir kuris nepriklauso prie transporto priemonių, kurioms taikoma išimtis arba kurios pagal registracijos momentu galiojančius teisės aktus atleidžiamos nuo šio mokesčio mokėjimo, kategorijos.“

5. 2012 m. sausio 30 d. įstatymo galią turinčiu Potvarkiu dėl kai kurių Įstatymo Nr. 1/2012 nuostatų taikymo sustabdymo ir mokesčio, sumokėto pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, sugražinimo (*Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 1/2012 din 30 ianuarie 2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziții ale Legii Nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și pentru restituirea taxei achitate în conformitate cu prevederile articolului 4 alineatul 2 din lege*)⁸ Įstatymo Nr. 9/2012 4 straipsnio 2 dalies taikymas nuo 2012 m. sausio 31 d. buvo sustabdytas iki 2013 m. sausio 1 d., o mokesčio sumos, jau sumokėtos remiantis ta nuostata, turėjo būti gražintos. Taigi iki 2013 m. sausio 1 d. mokestis, renkamas pagal Įstatymą Nr. 9/2012, tebeprisitaravo SESV 110 straipsniui, ir tai buvo patvirtinta kitu Teisingumo Teismo sprendimu⁹.

6. Tuomet Įstatymas Nr. 9/2012 2013 m. kovo 15 d. buvo pakeistas 2013 m. vasario 19 d. įstatymo galią turinčiu Potvarkiu Nr. 9/2013 dėl variklinių transporto priemonių aplinkos mokesčio (*Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 9/2013 din 19 februarie 2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule*, toliau – OUG 9/2013)¹⁰. Taigi Įstatymo Nr. 9/2012 4 straipsnio 2 dalis buvo taikoma tik nuo 2013 m. sausio 1 d. iki kovo 14 d. Per tą laiką taip pat susiklostė pagrindinės bylos faktinės aplinkybės. Taigi šioje byloje analizuojama teisinė padėtis, atsiradusi pagal Įstatymą Nr. 9/2012, atsižvelgiant į jo 4 straipsnio 2 dalį.

Faktinės aplinkybės ir procesas

7. Ieškovas pagrindinėje byloje Mihai Manea kreipėsi į *Instituția Prefectului – județul Brașov – Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor* [Brašovo kompetentinga transporto priemonių registracijos institucija (Rumunija)], atsakovę pagrindinėje byloje, su prašymu įregistruoti naudotą automobilį, kurį jis įsigijo Ispanijoje. Ši institucija 2013 m. kovo 5 d.

5 — Sprendimas *Tatu* (C-402/09, EU:C:2011:219).

6 — Ten pat, rezoliucinė dalis.

7 — Sprendimas *Nisipeanu* (C-263/10, EU:C:2011:466) ir paskesni sprendimai.

8 — *Monitorul Oficial al României*, Partea I, Nr. 97.

9 — *Nutartii Cămpăan și Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Alexandria* (C-97/13 ir C-214/13, EU:C:2014:229).

10 — *Monitorul Oficial al României*, Partea I, Nr. 119.

raštu pareikalavo sumokėti Įstatyme Nr. 9/2012 numatytą mokestį. Mihai Manea kreipėsi į *Tribunalul Braşov* (Brašovo pirmosios instancijos teismas), reikalaujamas automobilio registracijos, netaikant pareigos sumokėti minėtą mokestį, nes, ieškovo nuomone, šis mokestis neatitinka Sąjungos teisės. Kai jo ieškinys buvo atmestas, ieškovas padavė apeliacinį skundą *Curtea de Apel Braşov* (Brašovo apeliacinis teismas), šis nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar, atsižvelgiant į Įstatymo Nr. 9/2012 nuostatas ir šiame įstatyme numatyto mokesčio objektą, reikia manyti, kad SESV 110 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis Sąjungos valstybei narei įvesti taršos mokestį, taikomą už visas užsienio variklines transporto priemones, kai jos įregistruojamos šioje valstybėje narėje, ar už nacionalines variklines transporto priemones, kai perleidžiama nuosavybės teisė į jas, išskyrus tuos atvejus, kai toks ar panašus mokestis jau buvo sumokėtas?
2. Ar, atsižvelgiant į Įstatymo Nr. 9/2012 nuostatas ir šiame įstatyme numatyto mokesčio objektą, reikia manyti, kad SESV 110 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis Sąjungos valstybei narei įvesti taršos mokestį, taikomą visoms užsienio variklinėms transporto priemonėms jas įregistruojant šioje valstybėje narėje, kuris nacionalinėms variklinėms transporto priemonėms taikomas tik perleidžiant nuosavybės teisę į tokią transporto priemonę, o tai reiškia, kad užsienio transporto priemonė negali būti naudojama nesumokėjus minėto mokesčio, nors nacionalinė transporto priemonė gali būti neribotą laiką naudojama nesumokėjus mokesčio iki nuosavybės teisės į šią transporto priemonę perleidimo, jei toks perleidimas įvyksta?“

Analizė

8. Užduodamas šiuos klausimus, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar SESV 110 straipsniu valstybei narei draudžiama nustatyti vienkartinį automobilių mokestį, renkamą pirmą kartą įregistruojant automobilį šios valstybės narės teritorijoje ir pirmą kartą perleidžiant nuosavybės teisę į jau įregistruotą automobilį, darant prielaidą, kad nuo minėto mokesčio nustatymo dienos nuo šio mokesčio atleidžiami automobiliai, už kuriuos panašus mokestis jau buvo sumokėtas anksčiau, tuo atveju, kai automobiliai, jau įregistruoti šios valstybės narės teritorijoje, nėra apmokestinami nauju mokesčiu, jeigu šių automobilių nuosavybės teisė neperleidžiama.

9. Norint atsakyti į šį klausimą reikia išsiaiškinti tokius dalykus: pirma, tokio pobūdžio Rumunijoje taikomo mokesčio, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nustatymo galimybę ir automobilių, kurių savininkas nesikeičia, neapmokestinimo problemą, antra, galimybę atleisti nuo šio mokesčio automobilius, už kuriuos jau buvo sumokėtas panašus anksčiau buvęs privalomas mokestis, ir, trečia, galimybę taikyti tokį atleidimą nuo mokesčio anksčiau privalomai taikytų Rumunijos mokesčių, kurie buvo pripažinti neatitinkančiais Sąjungos teisės, atveju.

Galimybė nustatyti vienkartinį automobilių registracijos mokestį

10. Atsiribojant nuo automobilių, už kuriuos anksčiau panašus mokestis jau buvo sumokėtas, atleidimo nuo mokesčio klausimo, Rumunijoje pagal pagrindinės bylos aplinkybėms taikomos redakcijos Įstatymą Nr. 9/2012 nustatyto mokesčio koncepcija yra gana paprasta: šis mokestis mokamas kiekvieną kartą, kai automobilio savininko vardas ir pavardė pirmą kartą, skaičiuojant nuo mokesčio įsigaliojimo dienos, įrašoma į registracijos dokumentą¹¹. Neturi reikšmės tai, ar automobilis anksčiau jau buvo įregistruotas ir ar jis buvo įregistruotas Rumunijoje, ar kitoje valstybėje.

11 — Pagal Rumunijos teisės aktus šiuo atveju skiriama automobilių, kurie niekada nebuvo įregistruoti Rumunijoje, „registracija“ ir automobilių, jau įregistruotų Rumunijoje, „nuosavybės teisės perleidimas“ [žr. Įstatymo Nr. 9/2012 2 straipsnio h punktą].

11. Nustatydamą pagal tokią koncepciją sukurta mokestį Rumunija ketino pašalinti mokesčio, privalomo mokėti pagal OUG 50/2008, neatitiktį SESV 110 straipsniui. Šią neatitiktį lėmė tai, kad mokestis buvo renkamas tik pirmą kartą registruojant automobilį Rumunijoje, todėl, kiek tai susiję su naudotais automobiliais, šis mokestis buvo taikomas iš kitų valstybių narių atvežtiems automobiliams ir nebuvo taikomas nacionalinėje rinkoje jau esantiems automobiliams¹². Tačiau pagal Įstatymą Nr. 9/2012 nustatytu mokesčiu vieną kartą apmokestinamas kiekvienas automobilis, kuris įregistruojamas jį įsigijusio naujo savininko vardu.

12. Man atrodo, kad tokia mokesčio koncepcija nekelia abejonių SESV 110 straipsnio požiūriu. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 110 straipsnyje valstybėms narėms nedraudžiama įvesti naujų mokesčių ar iš dalies keisti esamų mokesčių tarifų arba apmokestinamosios vertės, jeigu jie grindžiami objektyviais kriterijais ir nelemia iš kitų valstybių narių kilusių prekių diskriminacijos¹³. Jeigu mokestis taikomas tik iš užsienio atvežtiems automobiliams, diskriminaciją lemia tai, kad šio automobilio pirkėjas, be kainos, dar turi sumokėti mokestį, o pirkdamas tokį patį šalyje esantį automobilį, jis sumokės tik jo kainą. Jeigu mokestis būtų taikomas ir šalyje esantiems automobiliams, diskriminacinio poveikio nebeliktų.

13. Kalbant apie naudotus automobilius, Teisingumo Teismo praktikoje suformuluota doktrina, kuria papildomas iš kitų valstybių narių kilusių prekių mokestinio nediskriminavimo principas. Pagal šią doktriną iš kitų valstybių narių atvežtų naudotų automobilių mokestis neprieštarauja SESV 110 straipsniui, jeigu šio mokesčio suma neviršija nacionalinėje rinkoje jau esančių naudotų automobilių vertės dalį sudarančio panašaus mokesčio likučio¹⁴.

14. Teisingumo Teismas neapibrėžia privalomo automobilių mokesčio apskaičiavimo metodo. Vis dėlto taikant tokį metodą turi būti atsižvelgiama į automobilio vertės sumažėjimą pagal jo naudojimo laiką ir nusidėvėjimo laipsnį, kad iš kitų valstybių narių atvežtų naudotų automobilių mokesčio suma neviršytų minėto nacionalinėje rinkoje jau esančių naudotų automobilių vertės dalį sudarančio mokesčio likučio¹⁵.

15. Kalbant apie mokestį, nustatytą pagal OUG 50/2008, reikia pasakyti, kad Teisingumo Teismas yra išsamiai išanalizavęs šį mokestį ir pripažinęs, kad jis atitinka minėtą kriterijų¹⁶. Kadangi mokesčio, nustatyto Įstatymu Nr. 9/2012, apskaičiavimo principai, apibrėžti šio įstatymo 6 ir 9 straipsniuose, atrodo panašūs į tuos, kurie yra privalomi pagal OUG 50/2008, yra didelė tikimybė, kad ir jie atitinka minėtą sąlygą. Tačiau tai galiausiai turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

16. Nemanau, kad antruoju prejudiciniu klausimu iškelta problema, kad Rumunijoje yra įregistruotų automobilių, kurie nėra apmokestinami nagrinėjamu mokesčiu, jeigu nepasikeičia automobilio savininkas, pakeičia tokią išvadą. Pirmą, kaip teisingai savo pastabose pažymi Komisija, šiuo atveju kalbama ne apie automobilio naudojimo, o apie jo registracijos mokestį, taigi netiesiogiai – apie įsigijimo mokestį. Antra, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal Sutarties sistemą SESV 110 straipsnis papildo nuostatas, susijusias su muitų ir jiems lygiaverčio poveikio mokėjimų panaikinimu. Šios nuostatos tikslas – užtikrinti laisvą prekių judėjimą tarp valstybių narių įprastomis

12 — Sprendimas *Tatu* (C-402/09, EU:C:2011:219, 48–61 punktai).

13 — Visų pirma žr. sprendimus *Nunes Tadeu* (C-345/93, EU:C:1995:66, 11 punktą), *Nádasdi ir Németh* (C-290/05 ir C-333/05, EU:C:2006:652, 49 ir 51 punktai).

14 — Visų pirma žr. sprendimus *Komisija / Danija* (C-47/88, EU:C:1990:449, 20 punktą), *Brzeziński* (C-313/05, EU:C:2007:33, rezoliucinės dalies 2 punktą), *Tatu* (C-402/09, EU:C:2011:219, 39 punktą).

15 — Visų pirma žr. Sprendimą *Tatu* (C-402/09, EU:C:2011:219, 40–42 punktai ir juose nurodyta teismo praktika).

16 — Žr. ten pat, 43–47 punktai.

konkurencijos sąlygomis, panaikinant bet kokią apsaugą, kuri gali atsirasti dėl to, kad taikomi diskriminacinio pobūdžio vidaus mokesčiai gaminiams iš kitų valstybių narių¹⁷. Taigi naudotas automobilis yra prekė tik jeigu jis yra pateikiamas parduoti. Todėl automobilių, kurie nėra prekybos objektas, neapmokestinimas nereiškia SESV 110 straipsniui prieštaraujančios diskriminacijos.

17. Galiausiai reikia priminti tai, jog Teisingumo Teismas neseniai priėmė sprendimą, kuris gali leisti manyti, kad mokesčio tarifo, apmokestinamosios vertės ir mokesčio apskaičiavimo metodo analizės kai kuriais atvejais gali nepakakti¹⁸. Gali prireikti nacionalinėje rinkoje surasti automobilį, kurio savybės būtų kuo labiau panašios į automobilio, kuris yra bylos dalykas, savybes, ir palyginti už pastarąjį automobilį mokėtino mokesčio dydį su mokesčio likučiu, įeinančiu į pirmojo automobilio vertę. Tačiau tame sprendime nagrinėtas specialus Nyderlandų mokesčio atvejis, kai apmokestinamoji vertė apskaičiuojama pagal kataloge nurodytą automobilio kainą, proporcingai sumažintą pagal automobilio nuvertėjimą naudotų automobilių atveju¹⁹. Nemanau, kad tame sprendime padarytos išvados galėtų būti taikomos kaip nors bendriau, ypač kitokios koncepcijos mokesčiams, nei joje nagrinėtas Nyderlandų mokestis. Vis dėlto galiausiai Teisingumo Teismas pripažino Nyderlandų mokestį prieštaraujančiu SESV 110 straipsniui dėl pakeisto jo apskaičiavimo būdo, kai prie elemento, grindžiamo automobilio verte, buvo pridėtas elementas, grindžiamas CO₂ išlakomis, todėl mokestis, taikomas automobiliams, atvežtiems iš kitų valstybių narių, po tokio pakeitimo neišvengiamai viršijo likutinę mokesčio sumą, įtrauktą į panašių Nyderlanduose iki pakeitimo įregistruotų automobilių vertę²⁰. Taigi minėtas sprendimas susijęs su atveju, kai valstybė narė padidina jau privalomą mokestį, taip diskriminuodama naudotus automobilius, atvežtus iš kitų valstybių narių.

18. Atsižvelgdamas į tai, laikausi nuomonės, kad iš principo vienkartinis automobilių mokestis, renkamas pirmą kartą įregistruojant automobilį valstybės narės, taikančios šį mokestį, teritorijoje ir pirmą kartą perleidžiant jau įregistruoto automobilio nuosavybės teisę, skaičiuojant nuo šio mokesčio nustatymo dienos, neprieštarauja SESV 110 straipsniui, jeigu tik jis atitinka šios išvados 14 punkte nurodytą kriterijų.

Galimybė atleisti nuo mokesčio automobilius, už kuriuos jau buvo sumokėtas panašus anksčiau privalomas mokestis

19. Nustatant naują mokestį, renkama registruojant automobilius, vadovaujantis Įstatymo Nr. 9/2012 4 straipsnio 2 dalimi nuo šio mokesčio kartu atleidžiami automobiliai, už kuriuos jau buvo sumokėtas anksčiau privalomas mokestis, t. y. pagal Įstatymą Nr. 343/2006 ir OUG 50/2008. Kaip matyti iš Rumunijos vyriausybės paaiškinimų šioje byloje pateiktose pastabose, šiuo atleidimu nuo mokesčio siekiama išvengti dvigubo tų pačių prekių apmokestinimo. Kyla klausimas, ar dėl šio atleidimo Rumunijos mokestis dar kartą netampa nesuderinamas su SESV 110 straipsniu.

20. Toks atleidimas nuo mokesčio reiškia, kad naujasis mokestis bus taikomas ne visiems naudotiems automobiliams, parduodamiems nacionalinėje rinkoje, – juo bus apmokestinami iš esmės visi iš kitų valstybių narių atvežti automobiliai. Tačiau į automobilių, atleistų nuo naujojo mokesčio, vertę įeis anksčiau buvusio privalomo mokesčio likutis. Taigi tokio atleidimo leistinumą sąlyga yra analogiška 14 punkte nurodytai sąlygai – naujojo iš kitų valstybių narių atvežtų automobilių mokesčio dydis negali viršyti to ankstesnio mokesčio likučio, įeinančio į panašių nacionalinių automobilių vertę.

17 — Sprendimas *Nádasdi ir Németh* (C-290/05 ir C-333/05, EU:C:2006:652, 45 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

18 — Sprendimas *X* (C-437/12, EU:C:2013:857).

19 — Ten pat, 3–10 punktai ir rezoliucinės dalies 1 punktas.

20 — Ten pat, 39–41 punktai.

21. Taigi nustatydamas šios išvados 18 punkte nurodytą mokestį, valstybė narė gali nuo jo atleisti automobilius, už kuriuos jau buvo sumokėtas anksčiau privalomas mokestis, jeigu tik iš kitų valstybių narių atvežtų naudotų automobilių naujojo mokesčio dydis neviršija ankstesnio mokesčio likučio, įeinančio į nacionalinių automobilių rinkos vertę.

22. Kadangi, kaip nurodžiau, mokesčio, nustatyto Įstatymu Nr. 9/2012, apskaičiavimo metodas yra labai panašus į privalomo pagal OUG 50/2008 mokesčio ir į ankstesnio Įstatyme Nr. 343/2006 nustatyto mokesčio apskaičiavimo metodą ir juo tinkamai atsižvelgiama į automobilio nuvertėjimą dėl jo amžiaus ir nusidėvėjimo laipsnio, atrodo, kad šiuo atveju ta sąlyga yra įvykdyta.

Galimybė taikyti atleidimą Rumunijos automobilių mokesčio atveju

23. Dar reikia apsvarstyti, ar principas, apie kurį kalbama šios išvados 21 punkte, gali būti taikomas konkrečiu Rumunijos automobilių mokesčio atveju ir kiek jis gali būti taikomas šiuo atveju.

24. Kaip jau nurodžiau iš pradžių, pagal Įstatymo Nr. 9/2012 nuostatas, kuriomis įvedamas mokestis, kuris yra šios bylos dalykas, nuo šio mokesčio atleidžiami automobiliai, už kuriuos jau buvo sumokėtas mokestis, privalomas pagal Įstatymą Nr. 343/2006 arba OUG 50/2008.

25. Priėmus Sprendimą *Tatu*, kuris buvo patvirtintas vėlesniais sprendimais²¹, pagal OUG 50/2008 nustatytas mokestis buvo pripažintas prieštaraujančiu SESV 110 straipsniui, nes juo, palyginti su panašiais nacionaliniais automobiliais, buvo diskriminuojami iš kitų valstybių narių atvežti naudoti automobiliai.

26. Dėl Įstatymo Nr. 343/2006 nustatyto mokesčio dar nebuvo pateikta nė vieno prašymo priimti prejudicinį sprendimą. Vis dėlto reikia turėti omenyje, kad vykstant prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrai Teisingumo Teismas nevertina konkrečių valstybės narės nacionalinės teisės aktų nuostatų atitikties Sąjungos teisei ir tik pateikia Sąjungos teisės aiškinimą, kuriuo remdamiesi nacionaliniai teismai vėliau gali atsakyti į minėtą atitikties klausimą. Kaip matyti, mokestis, nustatytas Įstatymu Nr. 343/2006, turėjo tokį pat diskriminacinį pobūdį, kuris pripažintas mokesčiui, nustatytam pagal OUG 50/2008. Tokiu atveju Rumunijos teismai taip pat turėtų pripažinti jį prieštaraujančiu SESV 110 straipsniui remdamiesi Sprendimu *Tatu* ir paskesne teismo praktika.

27. Taigi, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, mokestis, surinktas pažeidžiant Sąjungos teisę, turi būti grąžintas kartu su palūkanomis. Ši pareiga atsiranda iš teisių, kurios subjektams yra suteikiamos pagal Sąjungos teisės nuostatas, pagal kurias šie mokesčiai yra draudžiami, ir Teisingumo Teismo pateikiamą šių nuostatų išaiškinimą, ir papildo šias teises²².

28. Automobilio atleidimas nuo mokesčio dėl to, kad už tą patį automobilį jau buvo sumokėtas anksčiau privalomas mokestis, kuris vėliau buvo pripažintas prieštaraujančiu Sąjungos teisei, nėra tinkamas būdas įvykdyti minėtą pareigą. Juk mokėti šiuos du mokesčius privalo du skirtingi asmenys. Taigi atleidimu nuo mokesčio naudojasi automobilio pirkėjas, kuris atleidžiamas nuo pareigos mokėti mokestį registruojant automobilį savo vardu, o teisę susigrąžinti ankstesnį mokestį, prieštaraujantį Sąjungos teisei, turi jį sumokėjęs asmuo, t. y. esamas automobilio pardavėjas arba vienas iš ankstesnių jo savininkų, jeigu automobilis jau buvo apyvartoje nuo ankstesnio mokesčio sumokėjimo dienos iki naujojo mokesčio įsigaliojimo dienos. Taigi net jei šitaip bus neutralizuotas valstybės biudžeto pelnas iš Sąjungos teisei prieštaraujančio mokesčio, dėl to atsirasianti nauda teks ne asmeniui, turinčiam teisę

21 — Žr. šios išvados 3 punktą.

22 — Visų pirma žr. Sprendimą *Littlewoods Retail ir kt.* (C-591/10, EU:C:2012:478, 24–26 punktai) ir dėl mokesčio, nustatyto pagal OUG 50/2008, – Sprendimą *Nicula* (C-331/13, EU:C:2014:2285, 27–29 punktai).

susigrąžinti šį mokestį, o trečiajam asmeniui. Teisę susigrąžinti mokestį turintis asmuo susigrąžins nebent į pardavimo kainą įeinantį mokesčio likutį, sudarantį dalį automobilio vertės, tačiau šis likutis retai kada prilygs iš tiesų sumokėtai šio mokesčio sumai, ir juo labiau ši suma neapims priklausančių palūkanų.

29. Dėl pirmiau nurodytų priežasčių toks mokesčio, nustatyto pažeidžiant Sąjungos teisę, kompensavimo mechanizmas atleidžiant nuo naujo mokesčio taip pat neužtikrina naujojo mokesčio neutralumo, kurio yra reikalaujama pagal SESV 110 straipsnį. Jeigu pareiga grąžinti mokestį nebuvo įvykdyta, mokesčio mokėtojas vis dėlto tebeturi teisę susigrąžinti mokestį, todėl parduodamas automobilį jis gali reikalauti mažesnės kainos, kuria neatsižvelgiama į anksčiau sumokėtą mokestį. Taigi negalima pripažinti, kad koks nors šio mokesčio likutis įeina į automobilio vertę. Todėl iš užsienio atvežti automobiliai, už kuriuos naujasis mokestis visada mokamas, nes iš esmės jiems netaikomas atleidimas nuo mokesčio, savaime atsiduria prastesnėje konkurencinėje padėtyje nei nacionaliniai automobiliai, už kuriuos buvo sumokėtas ankstesnis mokestis, neatitinkantis Sąjungos teisės.

30. Taigi, manau, nors valstybės narės iš esmės turi teisę taikyti tokio pobūdžio atleidimą nuo mokesčio, apie kurį kalbama šios išvados 21 punkte, šis atleidimas negali būti taikomas dėl to, kad yra sumokėtas anksčiau privalomas mokestis, kuris vėliau buvo pripažintas neatitinkančiu Sąjungos teisės.

31. Mano nuomone, konkrečiu Rumunijos atveju, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, tai reiškia, kad SESV 110 straipsnis neleidžia taikyti Įstatymo Nr. 9/2012 4 straipsnio 2 dalyje numatyto atleidimo nuo joje apibrėžto mokesčio už automobilius, už kuriuos jau sumokėtas anksčiau pagal Įstatymą Nr. 343/2006 ir OUG 50/2008²³ privalomas mokestis.

32. To nekeičia aplinkybė, jog Sprendime *Tatu* Teisingumo Teismas pripažino, kad mokestis, privalomas mokėti pagal OUG 50/2008, nelemia iš kitų valstybių narių atvežtų naudotų automobilių ir Rumunijos rinkoje jau esančių automobilių, kurie prieš tai buvo atvežti ir už kuriuos jau sumokėtas šis mokestis, diskriminacijos²⁴. Ši išvada buvo padaryta dar prieš Teisingumo Teismui toliau tame pat sprendime palyginant iš kitų valstybių narių atvežtų automobilių ir automobilių, už kuriuos šis mokestis niekada nebuvo sumokėtas (kurie buvo įregistruoti Rumunijoje prieš nustatant šį mokestį), padėti ir pripažįstant diskriminacinį šio mokesčio pobūdį, palyginti su naudotais automobiliais apskritai²⁵.

33. Vis dėlto, kaip nurodžiau šios išvados 26 punkte, reikėtų turėti omenyje, kad Teisingumo Teismo sprendimai, kuriuose pagal OUG 50/2008 nustatytas mokestis buvo pripažintas neatitinkančiu Sąjungos teisės ir kurie taip pat taikomi mokesčiui, nustatytam Įstatymu Nr. 343/2006, buvo susiję būtent su naudotais automobiliais. Tuose sprendimuose Teisingumo Teismas pripažino, jog SESV 110 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo valstybei narei draudžiama įvesti mokestį, mokamą už pirmą kartą šioje valstybėje narėje registruojamas transporto priemones, jei šis mokestinė priemonė yra tokia, kad ja atgrasoma nuo kitose valstybėse narėse pirktų *naudotų transporto priemonių* eksploatavimo šioje valstybėje narėje, tačiau neatgrasoma nuo tokio paties amžiaus ir nusidėvėjimo *naudotų transporto priemonių* pirkimo nacionalinėje rinkoje²⁶. Šiuo požiūriu naujų

23 — Šias teisės nuostatas reikėtų skirti nuo teisės nuostatų, nagrinėtų Sprendime *Nicula* (C-331/13, EU:C:2014:2285). Tame sprendime nagrinėtas Sąjungos teisės neatitinkančio mokesčio, numatyto vėlesniame teisės akte, t. y. OUG 9/2013, sugrąžinimas šį mokestį sumokėjusiam asmeniui (žr. šios išvados 6 punktą). Vis dėlto šioje byloje, kaip jau paaiškinau, kalbama apie automobilio naujojo savininko atleidimą nuo mokesčio dėl to, kad mokestį už šį automobilį jau sumokėjo ankstesnis jo savininkas.

24 — Sprendimas *Tatu* (C-402/09, EU:C:2011:219, 43–47 punktai). Teisingumo Teismas pripažino, kad mokesčio apskaičiavimo mechanizmas pakankamai atsižvelgiama į automobilio nuvertėjimą, todėl jo dydis neviršija šio mokesčio likučio, įeinančio į panašių automobilių, už kuriuos šis mokestis jau buvo sumokėtas anksčiau, vertę. Žr. šios išvados 15 punktą.

25 — Sprendimas *Tatu* (C-402/09, EU:C:2011:219, 52–61 punktai).

26 — Ten pat, rezoliucinė dalis (išskirta mano).

automobilių padėtis yra kitokia, nes naujas automobilis iš esmės visada registruojamas pirmą kartą²⁷, neatsižvelgiant į tai, ar jis pagamintas valstybėje, kurioje yra registruojamas, ar atvežtas iš užsienio. Taigi mokestis, renkamas pirmą kartą registruojant konkrečioje valstybėje, naujų automobilių atveju neturi tokio diskriminacinio pobūdžio kaip naudotų automobilių atveju.

34. Todėl nematau pagrindo mokesčius, pagal Įstatymą 343/2006 arba OUG 50/2008 taikomus registruojant naujus automobilius, laikyti neatitinkančiais Sąjungos teisės. Kartu Įstatymo Nr. 9/2012 4 straipsnio 2 dalyje numatytas atleidimas nuo mokesčio neprieštarauja SESV 110 straipsniui tiek, kiek jis susijęs su Rumunijoje registruotais naujais automobiliais, aišku, jeigu laikomasi šios išvados 21 punkto pabaigoje nustatytos sąlygos.

Išvada

35. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Curtea de Apel Braşov* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. SESV 110 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo valstybei narei nedraudžiama nustatyti vienkartinio mokesčio už automobilius, taikomo pirmą kartą registruojant automobilį šį mokestį nustatančios valstybės narės teritorijoje ir pirmą kartą perleidžiant šioje valstybėje jau įregistruoto automobilio nuosavybės teisę, skaičiuojant nuo šio mokesčio nustatymo dienos. Šio mokesčio koncepcija turi būti sukurta taip, kad už naudotus automobilius, atvežtus iš kitų valstybių narių, renkamo mokesčio dydis neviršytų į nacionalinių automobilių rinkos vertę įeinančio mokesčio likučio.
2. SESV 110 straipsniu valstybei narei taip pat nedraudžiama nustatant tokį mokestį atleisti nuo jo automobilius, už kuriuos jau buvo sumokėtas anksčiau privalomas mokestis, jeigu tik naujojo mokesčio už naudotus automobilius, atvežtus iš kitų valstybių narių, dydis neviršija į nacionalinių automobilių rinkos vertę įeinančio ankstesnio mokesčio likučio.
3. Šis atleidimas nuo mokesčio negali būti taikomas dėl to, kad yra sumokėtas anksčiau privalomas Sąjungos teisei prieštaraujantis mokestis.

27 — Nauju laikomas dar neįregistruotas automobilis.